

Handicap og beskæftigelse 2023

Hovedresultater

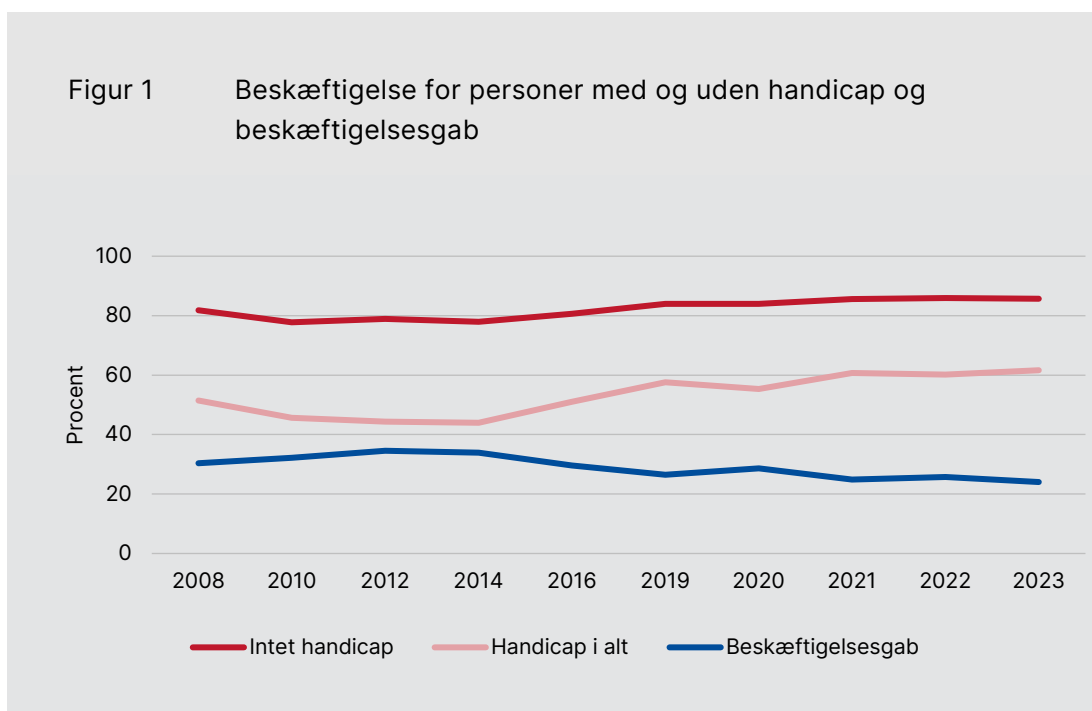

Hovedresultater

Det økonomiske grundlag for vores velfærdssamfund er en høj arbejdsmarkedsdeltagelse, som også bidrager positivt til den enkeltes levestandard og muligheder for livsudfoldelse. Personer med handicap har en markant lavere beskæftigelse end personer uden handicap. Denne undersøgelse skal bidrage med viden til at understøtte, at beskæftigelsessituationen for personer med handicap forbedres. Undersøgelsens primære formål er at kortlægge beskæftigelsessituationen for personer med handicap. Målgruppen for undersøgelsen er politikere, embedsmænd, ansatte i jobcentre, faglige organisationer og interesseorganisationer samt forskere, der ønsker viden om forhold, der har betydning for beskæftigelsesudviklingen og -potentialet for personer med handicap.

Fortsat høj beskæftigelse

Beskæftigelsen for personer med handicap har ikke været på et højere niveau i den undersøgte periode fra 2008 til 2023, end den er i 2023, hvor 62 pct. af personer med handicap er i beskæftigelse. For personer med større handicap er beskæftigelsen 37 pct., mens den er 76 pct. for personer med mindre handicap.

Anm.: For yderligere information, se Figur 3.2.

Beskæftigelsen for personer med handicap er steget siden 2014. I samme periode er beskæftigelsesgabets mellem personer med og uden handicap faldet: fra 34 procentpoint i 2014 til 24 procentpoint i 2023. Beskæftigelsesgabets mellem de to grupper er dog på omtrent samme niveau i 2023 som i 2021 og 2022. Stigningen i beskæftigelse for personer med handicap kan både skyldes generelt forbedrede konjunkturer og samtidig, at andelen, der har et mindre handicap, er stigende i perioden, hvilket forhøjer beskæftigelsesgraden for personer med handicap i alt.

Job på særlige vilkår har betydning for personer med handicap

Blandt de beskæftigede med større handicap er 38 pct. ansat i et fleksjob i 2023, mens det samme gælder for 11 pct. af de beskæftigede med mindre handicap. Siden 2014 er andelen af personer med større handicap, der er i beskæftigelse, steget, og denne stigning er både drevet af en stigning i andelen, der er ansat i ordinært job, og andelen, der er ansat i fleksjob.

For lidt over en tredjedel (34 pct.) af personerne med handicap, der er i beskæftigelse eller tidligere har været i beskæftigelse, er der på deres nuværende eller tidligere arbejdsplads lavet tilpasninger grundet deres handicap. Den mest almindelige tilpasning (15 pct.) er ændringer i arbejdstid. 84 pct. af personerne, der har fået lavet tilpasninger, mener, at de i høj eller nogen grad har været tilstrækkelige og kommet i rette tid.

Fortsat flere, der oplever at have et handicap

I 2023 har 27,5 pct. af befolkningen mellem 16-64 år ifølge eget udsagn et handicap eller et længerevarende helbredsproblem. 17,3 pct. angiver, at de har et mindre handicap, mens 10,2 pct. angiver, at de har et større handicap. De anførte tal svarer til, at ca. 968.000 personer i alderen 16-64 år har et handicap, hvoraf ca. 360.000 har et større handicap, mens ca. 608.000 har et mindre handicap.

Andelen, der har et handicap, er 2,5 procentpoint højere i 2023 end i 2022, hvor 25 pct. ifølge eget udsagn havde et handicap. Fra 2014 til 2023 er andelen af personer med et handicap steget fra 17 pct. til 27,5 pct. Denne stigning skyldes primært en stigning over tid i andelen med mindre handicap.

Unge med handicap

20 pct. af de unge (16-29-årige) har et handicap: 5 pct. har et større handicap, og 15 pct. et mindre handicap. Sammenlignet med alle 16-64-årige med handicap har de unge med handicap en markant lavere andel med et mobilitetshandicap (22 mod 32 pct.), og en markant højere andel med et kognitivt handicap (22 mod 10 pct.). For unge med et større handicap har 56 pct. et kognitivt eller psykisk handicap.

Mestringsforventningerne er lavere hos unge med handicap end unge uden handicap – især blandt unge med større handicap. Andelen, som er enig i udsagnet "Jeg har tillid til, at jeg kan klare de problemer, jeg møder", er 95 pct. for unge uden handicap, 87 pct. for unge med mindre handicap og 56 pct. for unge med større handicap. Mange af de unge med handicap oplever, at deres handicap begrænser dem i arbejdsmæssige og sociale sammenhænge. Det gælder især unge med større handicap, hvor fx 90 pct. i høj eller nogen grad oplever, at deres handicap begrænser dem i sociale sammenhænge.

Mange unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, har et handicap

Unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, betegnes ofte som NEET-gruppen (**N**ot in **E**mployment, **E**ducation or **T**raining). De unge (16-29-årige) med handicap er overrepræsenterede i NEET-gruppen. I 2023 er andelen, som er i NEET-gruppen, 21 pct. for de unge med et handicap, og 9 pct. for unge uden handicap.

Andelen, som er i NEET-gruppen, er faldet fra 2012 til 2023 for personer med handicap (fra 34 til 21 pct.) såvel som for unge uden handicap (fra 11 til 9 pct.). På trods af den positive udvikling i andelen i NEET-gruppen er antallet af unge med handicap, der er i NEET-gruppen, steget fra omkring 31.000 i 2012 til omkring 40.000 i 2023. Denne stigning i antal unge med handicap, som er i NEET-gruppen, hænger sammen med, at antallet af unge, der har et handicap, er steget fra 2012 til 2023.

Stort frafald på uddannelserne for unge med handicap

Andelen af 25-39-årige, som har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse, er 59 pct. for personer med handicap og 79 pct. for personer uden et

handicap. For gruppen med et større handicap i alderen 25-39 år har 44 pct. fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse, mens samme andel ligger på 66 pct. for personer med mindre handicap. Den lavere andel, som får en uddannelse blandt personer med handicap, skyldes bl.a., at:

1. Andelen af de 25-39-årige, som aldrig er startet på en uddannelse efter grundskolen, er en del højere for særligt personer med større handicap (16 pct.) sammenlignet med personer uden handicap (5 pct.).
2. Andelen, som er droppet ud af en eller flere uddannelser efter grundskolen, er forholdsvis høj for personer med handicap. For de 16-39-årige er andelen, som er droppet ud af en eller flere uddannelser, næsten dobbelt så høj for personer med større handicap som for personer uden handicap (53 pct. mod 27 pct.)

Personer med handicap angiver i høj grad, at deres frafald skyldes udfordringer relateret til deres handicap eller helbred, mens personer uden handicap i højere grad angiver, at deres frafald skyldes, at de ikke synes, at uddannelsen var den rigtige.

Udfordringer i forhold til at opnå eller fastholde beskæftigelse

28 pct. af personer mellem 16-39 år med et handicap, som enten er i beskæftigelse, eller som søger eller gerne vil have et arbejde, angiver, at de i nogen eller høj grad oplever udfordringer i forhold til at opnå eller fastholde beskæftigelse. For personer med et større handicap er denne andel på 41 pct., mens den for personer med mindre handicap er på 24 pct.

Af dem, som oplever udfordringer, angiver 36 pct. af personer med handicap, at 'hjælp til at finde et job, der passer til deres kompetencer', ville gøre det lettere for dem at opnå eller fastholde beskæftigelse. Derudover er der også en vis andel, som har angivet, at 'ændrede arbejdstider' (26 pct.), 'andre forhold på arbejdspladsen' (25 pct.), samt 'færre fordomme' (20 pct.) ville gøre det lettere at opnå eller fastholde beskæftigelse.

Fakta om undersøgelsen

Undersøgelsens primære datagrundlag er Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse (AKU) for 4. kvartal 2023. Til AKU for dette kvartal har vi fået knyttet et tillægsmodul med spørgsmål om handicap og beskæftigelse. Desuden har vi trukket på AKU-data med tilsvarende tillægsmoduler fra tidligere år (2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2019, 2020, 2021 og 2022). AKU-data er koblet med registerdata fra Danmarks Statistik.

I 2023 har vi oplysninger om ca. 11.500 personer i alderen 16-64 år, hvoraf næsten 3.500 har et handicap. Data indeholder vægte, som gør det muligt at opregne resultaterne til befolkningsniveau.

Hovedresultater: Handicap og beskæftigelse 2023
VIVE/2024
HR_302682